

Skaidrojums par būvkomersantu kvalifikācijas izmantošanu publiskajos iepirkumos

2017.gada maijā atbilstoši Būvniecības likuma 23.pantam un Ministru kabineta 2016.gada 12.aprīļa noteikumiem Nr.211 "Būvkomersantu klasifikācijas noteikumi" ir uzsākta būvkomersantu klasifikācija, kuru paredzēts izmantot publiskajos iepirkumos. Aktuāls ir jautājums par klasifikācijas piemērošanu publiskajos iepirkumos līdz brīdim, kad Ministru kabinets izdos Publisko iepirkumu likumā paredzētos noteikumus par prasībām būvkomersantam attiecībā uz pieredzi un klasi publisku būvdarbu veikšanai būvju grupās (izstrādā Ekonomikas ministrija; izdodami līdz 2019.gada 30.aprīlim).

Būvniecības likuma un Publisko iepirkumu likuma¹ regulējums par būvkomersantu klasifikācijas izmantošanu:

1. **Būvniecības likuma** 23.pantā paredzēts, ka, lai būvkomersants varētu pretendēt uz tādu būvdarbu veikšanu, kas pilnībā vai daļēji tiek finansēti no publiskiem līdzekļiem, būvkomersantam jāsaņem klasifikācijas dokuments. Vienlaikus Būvniecības likuma pārejas noteikumu 8.punktā noteikts, ka klasifikācija kā priekšnoteikums pretendēšanai uz publisko būvdarbu veikšanu piemērojams ar dienu, kad stājas spēkā attiecīgi grozījumi publisko iepirkumu nacionālajā regulējumā, bet ne agrāk par 2016.gada 1.janvāri, paredzot sasaisti starp publisko iepirkuma regulējumu.
2. **Publisko iepirkumu likuma** 44.panta trešajā daļā paredzēts, ka publiska būvdarbu līguma gadījumā pasūtītājs pieprasa, lai būvkomersants būtu ieguvis vai līdz iepirkuma līguma slēgšanai iegūst normatīvajos aktos noteiktu attiecīgo būvdarbu veikšanai atbilstošu būvkomersanta klasifikācijas klasi, kas ļautu būvēt attiecīgo būvju grupu. Vienlaikus noteikts, ka Ministru kabinets nosaka prasības būvkomersantam attiecībā uz pieredzi un klasi publisku būvdarbu veikšanai būvju grupās (Ministru kabineta noteikumi šobrīd nav izdoti). Tāpat sasaiste ar minēto regulējumu paredzēta arī Publisko iepirkumu likuma 45.panta septītajā daļā, 46.panta pirmajā daļā, 47.panta otrajā daļā un 48.panta otrajā daļā.

Iepirkumu uzraudzības birojs un Finanšu ministrija skaidro, ka Būvniecības likumā un Publisko iepirkumu likumā ietvertais regulējums ir savstarpēji papildinošs un piemērojams brīdī, kad ir izpildīti visi nosacījumi tā piemērošanai.

Atbilstoši Publisko iepirkumu likumā noteiktajam regulējumam ir būtiski nevis tas, lai būvkomersanti vispār ir klasificēti, bet gan tas, ka Ministru kabinets ir noteicis, kādas būvju grupas ir tiesīgi būvēt katrā klasē klasificētie būvkomersanti. Attiecīgi būvkomersantu klasifikācija publiskajos iepirkumos būs izmantojama brīdī, kad būs izdoti un stāsies spēkā Ministru kabinets noteikumi, kuri noteiks, kāda būvkomersantu klasifikācijas klase ir nepieciešama noteiktas būvju grupas (kura ietilpst iepirkuma priekšmets) būvniecībai.

Tā kā atlases prasības (Publisko iepirkumu likuma 45.panta septītā daļa, 46.panta pirmā daļa, 47.panta otrā daļa un 48.panta otrā daļa) ir nosakāmas samērīgi ar līguma priekšmetu, lai atsauktos uz klasifikācijas klasēm, ir jābūt noteiktam, kāda klasifikācijas klase atbilst attiecīgajai [iepērkamajai] būvei. Minētās sasaistes noteikšana nav deleģēta pasūtītājiem, bet ir Ministru kabineta kompetence.

¹ Tā kā identisks regulējums ir ietverts arī Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumā, skaidrojumā sniegtā informācija par Publisko iepirkumu likuma piemērošanu vienlīdz attiecināma uz Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma piemērošanu.

Ievērojot minēto, līdz brīdim, kad Ministru kabinets izdos Publisko iepirkumu likumā paredzētos noteikumus par prasībām būvkomersantam attiecībā uz pieredzi un klasi publisku būvdarbu veikšanai būvju grupās, pasūtītājiem nav juridiska pamata (tiesību) izvirzīt prasību par noteiktas vai jebkuras klasifikācijas klases nepieciešamību.